

Introduktion av begreppet samarbetsuppgift

Av Bengt-Åke Wennberg

Vi i Samarbetsdynamik har sedan länge yrkesmässigt riktat vårt intresse på att samarbete är en *förmåga*. I många av de vanliga resonemang som förs talas det emellertid inte om samarbetsförmåga. Det talas istället om enskilda individers moral, karaktär, värderingar etc. Det talas om empati, kontroll, omoral och hävdelsebehov etc. Det refereras till bestämda egenskaper snarare än till något som kan övas och förstås.

Eftersom det behövs minst två för att samarbeta har vi haft svårt att acceptera att den förståelse som behövs enbart skulle vara förankrad i enskilda individer. Det är rättare att säga att den finns *mellan* människor i form av en ömsesidig förståelse av varandra och av den verksamhet man gemensamt deltar i. Förmågan att förstå samarbetsaspekten av verksamheten visar sig genom de samtal som förs.

På senare tid har vi upptäckt att framväxten av det samarbete som är angeläget för alla, och som samtalen om verksamheten illustrerar, verkar vara osynligt och obeaktat i existerande resonemang om organisering och verksamhetsutveckling. Vi har därför börjat påpeka att det i varje socialt sammanhang finns en *samarbetsuppgift* som de berörda personerna måste lösa.

Vi har valt att tala om en "uppgift" eftersom det i mötet människor emellan, alltid är något som de gemensamt ser som angeläget att uppnå. Detta kan vara något fysiskt, en lindring av en plåga, en enskild eller gemensam tillfredsställelse eller en njutning.

Samarbetsuppgiften växer fram som en konsekvens av den sociala kontext som finns och berör alla inblandade. Resultatet av aktörernas samverkan och livskvaliteten för de som medverkar bestäms av hur samarbetsuppgiften löses.

För att illustrera och beskriva begreppet samarbetsuppgift har vi till att börja med sammanställt och publicerat tre texter.

1. Behöver man formulera och förstå samarbetsuppgiften? Denna text illustrerar hur samarbetsuppgiften negligeras och osynliggörs i diskussioner om organisering. Osynliggörandet kan vara en förklaring på varför dagens verksamheter fungerar sämre än de skulle kunna göra.

2. Det gamla syrgasverket. Detta är ett exempel nedtecknat av Jan Mauritz Andersson som illustrerar hur en samarbetsuppgift skapas och hur den kan lösas.
3. Tankar om samarbetsuppgiften. Denna text är ett försök att fördjupa resonemangen om varför det är viktigt att klargöra, förstå och lösa de samarbetsuppgifter som finns i vårt moderna samhälle.